

В. Свигинский

*Олег Свідзінський
із сином Олегом. 1937 р.
Фото зі слідчої справи*

В. Свідзінський. Кінець 20-х років

*Галина Вікторова і
Александр Введенський.
1936 р.*

*Володимир Свідзінський.
Маріуполь, жовтень 1936 р.*

ЗМІСТ

Поет, якого ми могли втратити зовсім. <i>Елеонора Соловей</i>	5
--	---

ВИБРАНІ ТВОРИ

ПОЕЗІЯ

ЛІРИЧНІ ПОЕЗІЇ

«Вже хутко день...»	25
«Мені ти милий з давніх літ...»	26
Зелені свята	26
Каплиця	27
«Ой красно ти, яблунько...»	28
«Не вій, вітре буйнесенький...»	31
«Як тебе утомить місто...»	32
На заліску	32
На руні	33
«Буває, в час самотніх дум...»	33
«Так сумно тут здавалось самотою...»	34
Щастя	34
«Як важко дихає ся ніч!..»	35
«Нежданий сніг упав на брость зелену...»	35
«Цілий день палючий вітер...»	36
Приплив	36
«Вже з дерева життя мойого...»	37
«Висхли, висхли ранні роси...»	38
Темна	38
«Весна. Розкрились небеса...»	39
«Сіє сад, від наморозі білий...»	40
«Ходім туди, у ліс, на гору!..»	40
«Усе в далечінь я дивлюся...»	41
«У тьмі, як море, сад шумів...»	41
«Моя дорога в край незнаний...»	42
«Вона прийшла. Іде лісами...»	43

«Люблю. Покинуто, самотно...»	44
Дощ	44
«Тут день — неначе сон прозорий...»	44
«По лісі шум, розливний шум...»	45
Ранок	45
На Дністрі	46
«Потопало сонце за житами...»	46
Гори	47
«В часи давноминулі...»	48
«...Прощай, мій хлопчику!...»	49
Воріття	50
«О Боже, не дай загубити ключі...»	50
На заході	51
Вітер	51
Зима	52
I. «За гаєм, гаєм...»	52
II. «Розцвіли сніги...»	52
III. «В синій пустині...»	53
«Дубовий ліс в сумній покорі...»	54
«Я вгорі, над лісом...»	55

ВЕРЕСЕНЬ

«Над джерелом, край теплої долини...»	56
«Верхи тополь склонились...»	56
«Війнули зорі холодом...»	57
«Не метає огнів блискавиця...»	57
«Як темно стало. Десь сонце скрилось...»	58
«І вітер, і блискіт на сході...»	58
«Як м'яко вечір тіні стеле!...»	59
«Одинока хата при долині...»	60
«Не мов нічого, кохана...»	60
«Куди пливем? Чого ці води...»	61
«Весняна розо, любиш ти...»	61
«В моїй уяві образ твій...»	62
«Ой упало сонце в яблуневий сад...»	62
Дитинство	63
Вечірні тріолети	64
I. «Вернули з поля голуби...»	64
II. «Крізь темні віти черешень...»	64
«Над парканами жовті віти...»	64

«Запало сонце в далекі землі...»	65
«Відійшла ти з померхлого світу...»	66
«Єдина, безліччю свідомостей окремих...»	66
«І ти ж колись як сонце був...»	67
«Давніх літ сон солодкий...»	67
«Ми в ніч ввійшли. Зоря погасла нам...»	69
«З-за тонкого золота зорі...»	70
«Впали чорні лебеді...»	70
«І ароматно вечір віє...»	71
«Із огневого джерела...»	71
«І цей листочок...»	72
«Вільготна темрява на полі...»	73
«Віють — не віють...»	73
«Ніч вереснева холодна...»	74
«Десь з'єдналися тисячі сонців...»	75
«Ой спалахне день по дні...»	75
«Не в бога смерти і рабства...»	76
«А сині ж метелики, сині...»	77
«Як повно кругом...»	77
«Пливуть мої дні...»	78
«Коли я був у цій країні?..»	78
«Загубився в небі слід весни...»	79
«Широка вулиця, зелена краєм...»	80
«Там, на рідній межі...»	81
«Сіверкий, похмурий день...»	82
«Ти, місяцю-молодику...»	83
«Ой навіщо ви з'єднались...»	84
«Був я в південній землі...»	85
«Ніч голубая...»	85
«Під роздумою погас пожар...»	86
«На незайманому полі...»	87
«Біла пушинка пливе над сніжаттю...»	87
«Збирає ранок...»	88
«В полум'ї був спервовіку...»	89
«Настане день мій сумний...»	89
«Одна Марійка, друга Стефця звалась...»	90
«Під голубою водою...»	91
«Світлий день — уста медяні...»	91
«Померхли огні золоті...»	92
«Як дощу мигтіння прозоре...»	92

«Діл зникав у темряві вечірній...»	93
«Снився білий рукав...»	93
«Голубими очима...»	93
«Як білий привид, знялися гори...»	94
«До нашого саду...»	94
«Вранці іній як сніг...»	95
«Одривалися тумани...»	96
«Поривалась підлетіти вгору...»	97
Листя	97
«Не дивися в юний зір таємний...»	98
«Я хотів би бути кленом молодим...»	99
«Чорним вихорем — ночі...»	99

МЕДОБІР

«Темну осінню фіалку...»	101
«Так я між вами живу...»	101
Безпритульний	101
«Мені снилось...»	102
«У степу, по дощі...»	103
«Пух золотої верби...»	104
«Долом тінь у саду...»	104
«Урожай був шумкий, високий...»	104
«Назбираю цвіту по залісках...»	105
Поїзд	105
Угляр	106
«У саду мого дитинства...»	107
«Безпечно ми в саду при місяці співаєм...»	108
«Бистрий день упав за гай далекий...»	108
«— Смутно і нудно...»	108
«Ще осінь, пломениста квітка...»	109
Заклинання	109
«В самоті лежу я...»	109
«В текучім блиску стигне жито...»	110
«Я пам'ятаю по дощі...»	111
Хуртовина	112
«Розхилию колосся, іду...»	113
Сонце	113
«Уже понурі оболочки...»	114
Березень	115
«Наклав на лук очеретину...»	115

«Утомлений, склонившись на горби...»	116
«Зевс, покохавши Європу...»	116
«Уже десь вийшла на возлісся...»	117
«Сад не сад — одне деревце...»	117
«Де не глянь, борозенки твої...»	118
«Страшно, кажу я, на думку...»	118
«Як тихо тут: земля і сонце!..»	119
«На снозах літа високих...»	119
«Синій, з смужками золотими...»	120
«Як тіні ночі...»	121
«Оточили небо...»	122
«На осіннім озері...»	123
«Дні мигтіли, як при сонці дощ...»	124
«Коли жовтий вечір марнів...»	124
До школи	125
«Ти велетнем по високості...»	125
«Ледве позначені сонця сліди...»	126
«Ключами кличуть журавлі...»	127
«Наривається хмара...»	127
«Рано прокинувся, на світлий полудень...»	128
«Вино зорі — і лід вікна...»	129
Були квітами	129
Зозуля	130
«Узимі маленького дому...»	131
«Одступається небо...»	131
«Прийшов до саду, де був хлопчиком...»	132
«Вибігає на море човен...»	133
«Така мальована хата...»	134
«Тільки в вечірньому мороці...»	134
Зрада	135
I. «Їду-поїду на бистрім коні...»	135
II. «На західних полях, у намерку...»	137
III. «Де улицю укрили...»	138
IV. «Я їду здовж ручаю...»	139
V. «Ти ляж та й засни собі, тату...»	139
VI. «Чи ти чуєш, нечуй-вітре...»	140
VII. «— Десь ти з чарами став до бою...»	141
VIII. «Уже вечір, вечірній вітер...»	142
IX. «Під вікном моїм жовтий буркун...»	143
«Уже так тихо в дворі...»	144

«На виході із саду...»	144
«Луска морозу срібнить вікно...»	145
«Із-за жовтого клена...»	146
«Сизий голубе вечора...»	146
«Нерозвійно нагусла над мокрим вікном...»	147
«Я сидів край дороги...»	148
«Береза пройшла крізь зорю...»	148
«Де хлопчик по місті...»	149
«Як любив я з дитячих літ...»	149
«Вже ані словом, ні співом...»	149
«Запах меду і дим гіркий...»	150
«Ні, сонце, більше не приходь...»	150
«Натрусилось по дворах соломи...»	151
«Туча з райдугою і громом...»	151
«Туман, туман і холод...»	152
«Спи. Засни...»	153
«Кощаво гримлять трамваї...»	154
«Над медовим ручаем...»	154
«Холодна тиша. Місяцю надламаний...»	155
Огонь	155
«Маятник натомився...»	156
«По улоговинах покосів...»	157
«Ті хмаринки, що гаснуть там...»	157
«Як ми вийшли...»	158
«Взими, на світанні...»	159
«Ти хотіла подивитися на зорю...»	159
«Ти наче протавка тепер...»	160
«Різьбою пагілок нових...»	160
Балади	161
I. «Встану рано, зійду...»	161
II. «Коли над вільхами засвітиться...»	162
III. «Темними ріками...»	163
IV. «Падає місто в імлисте море...»	164
«Не мріє іволга співати...»	165
«Полям ідуть — і повільна хода їм...»	165
«Моя радість самотня й загублена...»	166
Mortalia	166
I. «Ми збирали яр-цвіт берегами...»	166
II. «Нема тебе на землі!..»	167
III. «Роздумно, важко ступали коні...»	169

IV. «Ти увійшла нечутно, як русалка...»	170
V. «Відколи сховав я мертву голубку...»	170
Пам'яті З. С-ської	171
I. «Увечері прийду до хати...»	171
II. «Коли ти була зо мною...»	172
III. «І довго шукав я живущої води...»	173
IV. «Тінь на пісок набережний упала...»	174
V. «Уже туркавки в лісі смутніше гудуть...»	175
«Аби заснув, приходиш крадькома...»	176
«Місяць морхлий, увесь...»	176
«Хліб, запашне молоко...»	177
Мати	177
«Як хочеться покинути себе...»	178
«Прийшло до моря три дівчини...»	179
«Лице люстра мертвіє в тіні...»	180
«Вийду, гляну на гай...»	181
«Ми уже зближались додому...»	181
«А смутно ж тут ходити...»	182
Душа поета	183
«В колі світла електричного...»	183
«На берегах ночі дико, пусто...»	184
«Обновляється древо мислі моєї...»	185
«Ти в сонних покоях міщанки...»	186
Спогад	187
«Я буду шукати тиші...»	187
«Наболіли деревам за довгий день...»	188
«Такі ночі, так сяють дні...»	189
«Закріпилась в небі блискаччя лялечка...»	190
«Ти, уст моїх слово вірне...»	191
«Коли дні сіріли мертво...»	191
«Над Чорним морем, на Пазур-горі...»	192
«Смутно дзвонить зима...»	193
«Невже ми не вийдем з мороку книг?...»	194
«Загудів трамвай — і зник поволі...»	195
«Весь день у мене легкий морок...»	195
«Ростуть дерева на козиних ніжках...»	195
«Холод іде, залізо несе...»	196
«Пізно вночі вертаю додому...»	197
«Сьогодні вдень позаздрив...»	197
«Круг мене знов давно забутий світ...»	198

«В руці ледь-ледь колишеться удильно...»	199
«Як гомонять сади нагірні!..»	199
«Моя кімната темна, як колодязь...»	200
«Сірий дощик зранку брів...»	200
«Ти прийшов, як часто, грубий, п'яний...»	201
«Ударив дощ, заколихав...»	202
«Надщерблений місяць...»	202

ЗІ ЗБІРКИ «ПОЕЗІЇ»

Негода	204
Передмова до казки	204
«Старезний сад стоїть, бувало...»	205
«Забувши давнє, Тясмин тихо спить...»	206
«Потьмилася небесна синьота!..»	206
«І час далекий, і земля далека...»	207
«Блукаю вдень то в луках, то в гаю...»	208
«Охайно позамітано двори...»	208
«Листок на холод скаржитесь листку...»	209

ПОЗА ЗБІРКАМИ

«Давно, давно тебе я жду...»	211
«Знову в душі моїй знайомий сум замрів...»	211
Пісенька	212
«Не прийшла ти. Один без тебе...»	212
«Звеліла собі віддати...»	213
«Із мурованого покою...»	214
«Вийду я, сяду на камені...»	215
«Зав'язують, затягають...»	216
«Лягідно шумлять айланги...»	217
«Не буяли віхоли по лугах...»	218
«Уже вистигає каміння...»	219
«Де не йшов я, одне й те саме...»	220
«Незмінно жду прибою в час вечірній...»	220
«Густіє морок. Крізь вікно одчинене...»	221
«Прозорий січень небо розтворив...»	221
«Червоний, жовтий і зелений блиск...»	222
«Понад озером одиноко...»	223
«Що дивного, що вулиця пуста...»	224
«Осінні хмари...»	224

«Теперішнє! Мов хатка картяна...»	225
«Як на півдні темніло грозою!..»	226
«Спало все. І місяць десь погас...»	227
«На вечірніх вулицях і майданах...»	227
«Як радісно поглянути з вікна...»	228
«Хтось був вночі в дворі і коло саду...»	229
«Хто мені повість, у які безодні...»	229
«Ніде дневі розширяться...»	230
«По цій землі ступав Богдан великий...»	231
«Я знов твій гість...»	232
«Гарячий день. Дрімає Чигирин...»	233
«О, коли б дощ пішов вночі...»	234
«Над горо́дом ніч і сон...»	235
«Уже ночі повні спокою...»	235
«Над рікою Дінцем...»	236
«Коли пізній бродяга-трамвай...»	237
«У рідній моїй стороні...»	238
«Коли весь двір пірнав у тінь...»	239
«Північний вітер грає на дуду...»	240
«Коли, заглянувши в курінь...»	240
«Я став край берега. Мій човен...»	241
Сарай	242
«Довіку б тут...»	243
«Як інколи сумую самотою...»	244
«У завулку вузькому...»	245
Дочка Білітїди	245
«Як білий дух, метався сніг...»	246
«Умер годинник токотливий...»	246
«Умруть і небо, і земля...»	247
«Уже зорялося...»	248
«Який в тебе плащ химерний!..»	248
«На три зорі у чисте поле...»	249
Казочка	250

ПОЕМИ

Сум-озеро	251
Стася	254
Суд	258
[Горіло Загір'я]	276

ІНШІ РЕДАКЦІЇ

«Синій, з золотими смужками...»	297
Mortalia. V	298
Пам'яті З. С-ської. V	299
«На землі бузок цвіте...»	300
«— Невже ми вийшли з п'їтьми книжок?..»	301
«Колько дзвонить зима...»	302

ЖАРТИ. ЕКСПРОМТИ

«Деять пробило часов и редакция враз оживилась...» . . .	303
«За зворушливу цілушку...»	303
«Бога Лєночки Амура...»	303
«Я суворий, Цампа хмура...»	304
«По какой такой причине...»	304
«Немало есть счастливых в жизни сей...»	304
«Деять пуговичек в ряд...»	305

ДОДАТКИ**ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНІ МАТЕРІАЛИ**

[Володимир Свідзінський. Ліричні поезії]. <i>І. Кобзаренко</i> (<i>Іван Дніпровський</i>)	309
[Володимир Свідзінський. Ліричні поезії]. <i>Василій Сонцвіт</i> (<i>Валер'ян Поліщук</i>)	312
[В. Свідзінський. Вересень]. <i>Володимир Державин</i>	315
З поточної художньої літератури. <i>Яків Савченко</i>	318
Поза часом і простором. <i>Григорій Скульський</i>	322
[В. Свідзінський. Поезії]. <i>Микола Шеремет</i>	333
Дискусія про поета. <i>Юрій Корецький</i>	337
Володимир Свідзінський. <i>Еммануїл Райс</i>	340
«...Засвітився сам од себе». <i>Іван Дзюба</i>	354
Зникоме розцвітання. <i>Василь Стус</i>	366

СПОГАДИ

Спогади про батька. <i>Мирослава Свідзінська</i>	385
Загублений талант. <i>Галина Вікторова</i>	390

Зміст 499

Що згадалося про поета. *Олена Пилинська-Чілінгарова* . . . 392
Згадка про В. Є. Свідзінського. *Василь Мисик*. 401

ПРИМІТКИ 403

АВТОРИ СТАТЕЙ І СПОГАДІВ 443

БІБЛІОГРАФІЯ 447

ФОТОМАТЕРІАЛИ 451

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТВОРІВ 479
